

До ВСС-10182 11-07-2025
Прокурорската колегия
на Висшия Съдебен съвет
гр. София

До Г-жа Биляна Гяурова-
Вегертседер
Директор на Български институт
за правни инициативи

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА-ВЕГЕРТСЕДЕР,

Във връзка с поставените въпроси, представям на Вашето внимание
моите отговори:

*1.Какво е Вашето мнение по отношение на окрупняването на
прокуратури или промяна на тяхната компетентност, включително и по
посока нейното разширяване?*

Отговор:

Смятам, че резултата от окрупняването на районните прокуратури като цяло следва да се приеме като положителен. В частност това за съдебен район Русе касаеше само една прокуратура – Районна прокуратура – Бяла, която след окрупняването е териториално отделение към РП - Русе. От една страна, тази реформа повлия положително на кадровия дефицит на прокурори. От друга страна, преписките и досъдебните производства не се разпределят само между един или рядко работещи двама прокурори, а в разпределението, макар и на нисък процент, участват всички прокурори в Районна прокуратура – Русе. Прокурорите, работещи в ТО – Бяла към РП – Русе, участват в тези групи на висок процент разпределение. По този начин преписките се разпределят между повече прокурори, а това от своя страна води до равномерна натовареност. Окрупняването преодоля и проблема, свързан с отводите на прокурори от местната прокуратура и необходимото значително процесуално време за тяхното последователно уважаване. С едновременното участие в групите за разпределение на прокурори от различни населени места се минимализира възможността всички от тях да имат основания за отвод, свързани с познанство

с едни и същи лица в града.

По отношение на окрупняване на прокуратури на окръжно и апелативно ниво считам за неправилно и нецелесъобразно. Структурата на прокуратурата следва структурата на съда и е необходим задълбочен анализ на съдебната карта, който да взема под внимание: достъпа на гражданите до правосъдие, бързината на правораздаването и равномерната натовареност между съдебните райони.

По отношение промяна в компетентността на съответна прокуратура смятам, че от една страна, се касае за законодателно решение, което, ако е факт, ще трябва да бъде изпълнено. От друга страна, за да се даде изчерпателен отговор на този въпрос, следва да се събере достатъчно обем информация, която да бъде обсъждана заедно и поотделно като по този начин ще може да се отговори на въпроса в цялост.

2. Смятате ли, че избраните за административни ръководители следва да преминават обучение по Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи с оглед на специфичните правила за тях, разписани в него?

Отговор:

На първо място вярвам, че всички прокурори и следователи познават правилата и принципите на етично поведение разписани в Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи и следва да ги спазват. Когато се касае за административен ръководител тези стандарти за поведение следва да са завишени, като освен високи професионални качества следва да имат и високи морални и етични такива.

Не смятам, че следва да има нарочни курсове или обучения за такъв стандарт на поведение, тъй като тези стандарти за етично поведение се дължи и следва да бъде усъвършенстван както и утвърждаван на база динамиката и променящите се високи професионални стандарти и модели за поведение.

3. Смятате ли, че понастоящем съществуват достатъчно законови гаранции за ефективно разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник?

Отговор:

Смятам, че законодателят е разписал и регламентирал механизма за проверки и разследвания на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник в Глава тридесет и първа "а" от НПК. Доколкото се касае за сравнително нова законодателна уредба трудно може да бъде даден категоричен отговор, но мисля че тя е добра, а при необходимост може да бъде допълвана и/или променяна по начин, отговарящ на обществените очаквания.

4.Смятате ли, че са необходими законодателни промени във връзка с решенията на СЕС по дела С-648/20 и С 852/19 относно българските ЕЗА и ЕЗР?

Отговор:

Законодателната уредба, касаеща отговора на този въпрос, се намира в Наказателно-процесуалния кодекс, Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест и Закона за европейската заповед за разследване. Смятам, че след законодателната промяна в чл. 56а от Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест, регламентиращ съдебния контрол при издаването на ЕЗА се преодолява сочения дефицит за липсата на съдебен контрол върху издаването и контрола на Европейските заповеди за арест.

По отношение на Еврейската заповед за разследване – с измененията в ДВ бр. 36 от 23.04.2024год. и конкретно чл. 5 от ЗЕЗР вече са регламентирани законови гаранции, касаещи процедурата по издаване на ЕЗР.

5.Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024г. относно промените в Конституцията на Република България, обн. в ДВ бр. 106 от 22.12.2023г. и, ако да – в каква посока?

Отговор:

Така зададеният въпрос е в страни от професионалната ми компетентност като прокурор. Като част от съдебната система в Република България съм концентрирал своите усилия към спазване на закона във вида, в който е приет от народното събрание. Като за да се говори за реформа в съдебната власт, следва да се знае за каква реформа става въпрос. Ако реформата касае изземване на правомощия от един орган, то това следва да става след една задълбочена дискусия както в обществото, така и в научните и професионални среди. Това се налага, тъй като много често в обществото се формира негативни нагласи към работата на съдебната власт, в частност на прокуратурата. Вероятно в определени ситуации има пропуски в работата на магистратите, но не трябва да се правят изводи в цялост за работата на всички магистрати, респ. прокурори и техния труд да бъде омаловажаван. При наличие на пропуски в работата на конкретен магистрат може да бъде ангажирана неговата персонална отговорност. По мое мнение, законодателни промени в частта на т.н. съдебна реформа не следва да се правят спорадично и на части, а следва да са целенасочени, последователни и задълбочени обсъдени от всички заинтересовани страни и институции.

6.И.ф. главен прокурор Борислав Сарафов оспорва разпоредбите на ЗИД на ЗСВ от януари 2025г., с които не се разрешава на изборни членове на ВСС с изтекъл мандат да правят предложения до президента за избор на т.н. „тримата големи“. Според Вас, следва ли Висш съдебен съвет с изтекъл мандат да има право да избира председатели на ВКС и ВАДМС, както и главен прокурор, особено след решението на СЕС от 30.04.2025г.?

Отговор:

За мен като участник в съвсем различна процедура остава усещането, че тези законодателни промени са съставени за определен човек. По мое мнение, това е много опасен прецедент, тъй като по правило нормите следва да са насочени към неопределен кръг лица, а не да целят точно определено лице да не може да заема определена позиция.

Смятам, че правомощията на ВСС и в частност на двете колегии – СК и ПК са ясно решени с решение на Конституционния съд. Приемам, че ПК към ВСС, СК към ВСС и Пленум на ВСС следва да изпълнява в цялост своите законодателни и конституционни правомощия и то в тяхната цялост. Обратното би означавало неизпълнение в пълен обем на тези правомощия.

Намирам, че след решението на СЕС от 30.04.2025год. и наличието на предходно решение на Конституционния съд законодателният орган следва да положи усилия по запълване на тази празнота, с оглед избягване на спорове, породени след решението на СЕС от 30.04.2025г. За пълнота смятам, че въпросното решение на СЕС от една страна, има преюдициален характер, а от друга страна, пряко засяга Инспектората на ВСС.

7.На стр.5 от концепцията Ви сочите, че в териториалния обхват на ОП – Русе влиза и най-натоварения ГКПП с Румъния. Бихте ли дали оценка на работата на прокуратурата по дела за престъпления, свързани с границата?

Отговор:

Работата на Окръжна прокуратура – Русе и тази на Районна прокуратура – Русе оценявам високо в цялост, включително и за престъпленията, които се извършват на ГКПП „Дунав мост“ Русе – Гюргево и се разследват от разследващи митнически инспектори от Митница Русе и разследващи полицаи към ГПУ - Русе. Макар и вътрешна граница на ЕС за времето от 01.01.2024год. до 31.12.2024год. са били образувани 85 досъдебни производства за престъпления по чл. 279 от НК, касаещи незаконно преминаване на границата на Р България без разрешение на надлежните органи на властта. За времето от 01.01.2025год. до 30.06.2025год. са образувани 35 досъдебни производство за престъпленията по чл. 279 от НК и по чл. 280 от НК. Разследването по тази категория досъдебни производства се провежда от разследващи полицаи към РДГП – ГПУ – Русе.

Под ръководството и надзора на Окръжна прокуратура – Русе са били

наблюдавани за 2024год. общо 16 досъдебни производства за престъпления по чл. 242 от НК – пренасянето през границата на страната на стоки без знанието и разрешението на митниците (контрабанда), а за времето от 01.01.2025год. до 30.06.2025год. са наблюдавани 10 досъдебни производство от тази категория. Разследване по тази категория досъдебни производства се провежда от разследващи митнически инспектор към Митница – Русе.

След 01.07.2025год. реално не се извършва граничен и митнически контрол. Гражданите и търговците, превозващи стоки, преминават границата, без да бъде осъществяван такъв контрол в нейната зона. Същевременно в защита на държавния и обществен интерес, контролът и разкриването на престъпления, свързани с незаконното преминаване на хора и пренасяне на стоки трябва да продължи. Предизвикателство пред компетентните държавни органи е да го организират по такъв начин, че да бъде ефективен, без да създава затруднения при преминаването на границата. Тази нова организация предвижда обособяване на площадки/площи, изнесени преди граничната зона за проверки от съответните контролни органи – НАП, Митница, Гранична полиция, ДАИ и други. Проверяваните превозни средства трябва да бъдат отклонявани и насочвани за щателна проверка едва при получаване на оперативна информация за извършвана престъпна дейност или при констатирани нередности по време на извършващите се проверки на тези площадки.

8. На стр. 8 от концепцията Ви посочвате: „За изравняване на натовареността ще продължи общоприетата практика за свикване на общи събрания, на които да бъдат взети решения за преразпределяне на определен брой досъдебни производства по предварително определени критерии (например по тях да няма обвиняеми лица) и по такъв начин ще бъде извършено преразпределянето“. Считате ли, че тази практика е в разрез с принципа за случайно разпределение на делата, заложен в ЗСВ?

Отговор:

Не считам, че има пряка връзка между заложените в концепцията ми модел на преразпределение на преписки и ДП за изравняване на натовареността между прокурорите и следователите и принципа на случайното разпределение, заложен в ЗСВ. В чл. 9, ал. 1 от ЗСВ изрично е посочено, че случайният подбор е основан на поредността на постъпването на преписките. Тезата в концепцията ми не касае разпределението на първоначално постъпилите преписки и ДП. При тях разпределението ще продължи да се извършва само на принципа на случайния подбор. Имал съм предвид изравняване на натовареността на прокурорите и следователите при постъпване или напускане на работа на някой от тях през годината, при дългосрочно отсъствие от работа или командироване през текущата година. В тези случаи се налага преразпределяне на преписки и ДП за изравняване на натовареността и осигуряване на възможност за индивидуална

(самостоятелна) работа на новопостъпилия магистрат или за определяне на нов наблюдаващ прокурор или разследващ орган - следовател по преписката, останала нерешена или с неприключило разследване от напусналия магистрат. Към момента на изготвяне на концепцията ми в ПРБ нямаше регламентиран ред в Правилата за приложението на разпределението на преписките и ДП на принципа на случайния подбор в ПРБ, утвърдени със Заповед № РД-02-23 от 13.09.2021г. на Главния прокурор за разпределение в случаи като тези. Междувременно, с указателно писмо изх. № 7480 от 03.07.2025г. на Завеждащия Отдел 05 „Аналитичен“ във ВКП е предоставен примерен модел за разрешаване на проблема с неравномерното разпределение. Той е разработен във връзка с поставени въпроси от административните ръководители на различни прокуратури, както и по повод определени констатации при извършване на ревизии и проверки. В този смисъл вече е налице унифициран модел за работа в страната, който ще бъде спазван от мен занапред, в случай че бъда избран за административен ръководител на ОП – Русе.

11.07.2025г.
Гр. Русе

С УВАЖЕНИЕ:
(Радослав Градев)